

Pozsony, 1972. április 16. A Csemadok XI. országos közgyűlésének a normalizáció jegyében fogant határozata, amely teljes egészében törli a szövetség 1969-ben elfogadott programját és az azzal kapcsolatos határozatokat.

A Csehszlovákiai Magyar Dolgozók Kulturális Szövetsége XI. országos közgyűlésének határozata

A Csehszlovákiai Magyar Dolgozók Kulturális Szövetségének 1972. április 15–16-án megtartott XI. országos közgyűlése meghallgatta és megvitatta:

- a CSEMADOK Központi Bizottságának beszámolóját a szövetség IX. országos közgyűlése óta eltelt időszak alatt kifejtett tevékenységéről,⁴⁵⁹
- a CSEMADOK Központi Ellenőrző Bizottságának jelentését a Csemadok Központi Bizottságának és szervezeteinek gazdálkodásáról.

Az elhangzott beszámolók és a vita alapján a CSEMADOK XI. országos közgyűlése megállapítja:

Több mint húsz esztendő telt el azóta, hogy Csehszlovákia Kommunista Pártja a magyar nemzetiségi kérdés rendezésére tett szándékával létrehívta a Csehszlovákiai Magyar Dolgozók Kulturális Szövetségét. A CSEMADOK megalakulása óta a párt határozataival összhangban sajátos küldetést tölt be, amely a kultúra fejlesztésében, a nemzeti sajátosságok, a haladó hagyományok ápolásában, tagságának és a magyar dolgozóknak a proletár internacionalizmus és szocialista hazafiság szellemében történő nevelésében nyilvánult meg.

Szövetségünk megalakulása óta mint a párt segédcsapata, kulturális és népnevelő munkájával hatásosan vett részt a falu szocialista építésének nagy mozgalmában. Segítőivé váltunk Dél-Szlovákia nagyarányú gazdasági és szocialista átalakulásának. Kulturális-népnevelő munkánk az elmúlt húsz év alatt kiérdemelte a párt- és állami szervek bizalmát és élvezti azt ma is.

Tapasztalataink azt igazolják, hogy a CSEMADOK akkor ért el sikereket, amikor pártunk határozatai szellemében és az osztársadalmi érdekek figyelembevételével, a marxizmus-leninizmus elvei szerint végezte munkáját, és következetesen hozzájárult a Csehszlovákia nemzeti és nemzetiségei közötti barátság elmélyítéséhez. Éppen ezért törvényszerű volt az is, hogy a CSEMADOK munkájában akkor következett be törés, amikor az 1968–69-es években ezek az alapelvek háttérbe szorultak. Egyes tisztségviselői letértek az internacionalizmus útjáról és figyelmen kívül hagyták a párt vezető szerepének következetes érvényesítését a szövetség munkájában.

Értékelve a CSEMADOK húszéves munkájának pozitívumait, okulunk az 1968–69-es évek tévedéseiből és hibáiból és úgy szabjuk meg munkánk irányát, hogy az megfelelően szövetségünk célkitűzéseinek.

A Csehszlovákiai Magyar Dolgozók Kulturális Szövetsége felhasználja a kulturális-népművelő munka minden formáját a szocialista és kommunista ember nevelése érdekében. Tevékenységét a Szlovák Szocialista Köztársaság Művelődésügyi Minisztériumának irányításával végzi.

⁴⁵⁹ Lásd a 129. sz. dokumentumot.

Szocialista köztársaságunk szervei minden erővel támogatni kívánják szövetségünk kulturális-népnevelő munkáját, a magyar dolgozóknak a tudományos világnézet szellemében való nevelését és általános műveltségük fokozását, mivel ez megfelel társadalmunk osztályérdekeinek és segíti az új, szocialista típusú ember nevelését. Ezeknek a feladatoknak a megvalósítása természetesen nem nélkülözheti a dolgozók hathatós segítségét, kezdeményezését és aktivitását, sem az állami szervek, a nemzeti bizottságok és a társadalmi szervezetek anyagi és erkölcsi összefogását a kulturális élet eredményes fejlődése érdekében.

Hangsúlyozni kívánjuk, hogy szövetségünk szervei támogatni fognak mindenkit, aki képességeit és erejét e feladatok megvalósításának tudja és akarja szentelni, aki a szocialista társadalom ügyét egyéni érdekei, a csoport- vagy helyi érdekek fölé helyezi.

Tagságunkat és a csehszlovákiai magyar dolgozókat az internacionalizmuson alapuló szocialista nemzeti öntudat és hazafiság szellemében neveljük, következetesen harcolva a nacionalizmus minden megnyilvánulása és az olyan törekvések ellen, melyek népeink egységének és barátságának megbontására irányulnak. Munkánk homloktérében az a törekvés álljon, hogy az egészséges nemzeti öntudatra, haladó nemzeti hagyományaink ápolására, a csehszlovák szocialista hazafiságra, valamint a proletár nemzetköziségre való nevelés mellett megkülönböztetett figyelmet szenteljünk a szocialista országok, mindenekelőtt a Szovjetunióhoz fűződő viszonyunk erősítésének, tudatosítva, hogy a Szovjetunió és a szocialista közösség biztonságunk és függetlenségünk záloga, legfőbb szövetségesünk és támaszunk.

A csehszlovákiai magyar dolgozókat Csehszlovákia Kommunista Pártja iránti odaadásra és szeretetre kívánjuk nevelni, mert a kommunista párt vitte és viszi győzelemre a dolgozók ügyét.

Tevékenységünk elválaszthatatlanul összefonódik a szocializmus eszméivel, munkásmozgalmának forradalmi hagyományaival és elősegíti tagságunk aktív részvételét a szocializmus építésében.

A közgyűlés ezen megállapítások alapján:

1. Jóváhagyja a CSEMADOK KB beszámolóját a Szövetség IX. országos közgyűlése óta eltelt időszak alatt kifejtett tevékenységéről és feladatairól, valamint a Csemadok Központi Ellenőrző Bizottságának jelentését.

2. Jóváhagyja a CSEMADOK KB 1971 áprilisában⁴⁶⁰ hozott határozatát és érvényteleníti a rendkívüli X. országos közgyűlésen elfogadott programot és az azzal kapcsolatos összes határozatokat.

3. Jóváhagyja a Csehszlovákiai Magyar Dolgozók Kulturális Szövetségének új alapszabályzatát.⁴⁶¹

4. Feladatul adja a CSEMADOK Központi Bizottságának és a járási bizottságoknak, hogy dolgozzák ki azokat a politikai és szervezési intézkedéseket, melyek biztosítják a XI. országos közgyűlés határozatainak gyakorlati megvalósítását.

A CSEMADOK XI. országos közgyűlésének küldöttei

Hét, 1972. április 28. 3. p.⁴⁶²

460 Helyesen: 1971 márciusában.

461 A közgyűlésen elfogadott új alapszabályzat a szervezet nevéből törölte a „társadalmi” jelzőt, s a Csemadok hivatalos nevét ismét Csehszlovákiai Magyar Dolgozók Kulturális Szövetségére változtatta.

462 A dokumentumot közli még Szabó Rezső: i. m. 419–422. p.

1972. április 17. Az Új Szó tudósítása a Csemadok április 15–16-i XI. országos közgyűléséről.

A CSEMADOK XI. országos közgyűlése
A PROLETÁR NEMZETKÖZISÉG ÉS A SZOCIALISTA HAZAFISÁG SZELLEMÉBEN

Július Hanus elvtárs vezetésével párt- és kormányküldöttség a közgyűlésen ● Előterjesztették a központi bizottság beszámolóját ● A CSEMADOK országos elnöke: **Lőrincz Gyula**, vezető titkár: **Varga Béla**

Bratislavában, a Kultúra és Pihenés Parkjának nagytermében szombaton és vasárnap került sor a CSEMADOK XI. országos közgyűlésére, amelyen több mint 400 küldött és számos vendég jelent meg. A kétnapos tanácskozáson párt- és kormányküldöttség is részt vett Július Hanus miniszterelnök-helyettesnek, a kormány nemzetiségi tanácsa elnökének vezetésével. A delegáció tagjai: Lőrincz Gyula, a CSKP KB tagja, az Új Szó főszerkesztője, dr. Michal Hruškovíc, az SZLKP KB osztályvezetője, Krocsány Dezső munka- és népjóléti miniszter és Vasil Choma, a művelődésügyi miniszter helyettese. Ott voltak a közgyűlésen a Matica slovenskának, az Ukrán Dolgozók Kulturális Szövetségének, a Lengyel Dolgozók Kulturális Szövetségének, a Nemzeti Front társadalmi szervezeteinek, valamint a kerületi és a járási nemzeti bizottságok képviselői is. Fábry Istvánnak, a CSEMADOK országos elnökének megnyitója után Varga Béla, a CSEMADOK vezető titkára olvasta fel a központi bizottságnak a szövetség IX. országos közgyűlése óta kifejtett tevékenységéről szóló beszámolóját.

A beszámoló a bevezetőben rámutat pártunk XIV. kongresszusának össztársadalmi jelentőségére, majd megállapítja:

Társadalmi életünk viszonylag gyors konszolidációját az tette lehetővé, hogy pártunk Központi Bizottsága az 1968–69-es évek eseményeiből levonta a szükséges következtetéseket. Az ebben az időszakban megnyilvánult válság a CSEMADOK-ot sem kerülte él. Tény, hogy az elkövetett tévedéseknek és hibáknak megvoltak a CSEMADOK-on kívüli objektív okai is, de ugyanakkor megvoltak szövetségünkön belül azok az erők, amelyek az adott politikai helyzetet kihasználva nacionalista és pártellenes elképzeléseket igyekeztek érvényesíteni.

A beszámoló ezután az említett időszak eseményeit elemzi, majd leszögezi: Mostani közgyűlésünkön lezárunk egy politikai viharokkal teli, tévedésekkel és hibákkal terhelt időszakot. Levonva a tanulságot az elkövetett hibákból hangsúlyoznunk kell: a CSEMADOK húszéves tapasztalatai azt igazolják, hogy a szövetség munkája mindig akkor volt sikereiben gazdag, amikor tevékenységét a párthatározatok szellemében, az össztársadalmi érdekek és a marxista-leninista elvek alapján végezte. Munkánk akkor volt eredményes, amikor figyelembe vettük azokat az objektív feltételeket, amelyek közepette szövetségünk dolgozik, s amikor következetesen védelmeztük és a proletár nemzetköziség szellemében erősítettük a népeink közötti barátság elmélyítésének gondolatát. Éppen ezért törvényszerű volt az is, hogy a CSEMADOK kulturális, népnevelő munkájában akkor állt be a térés, amikor az 1968–69-es esztendőben a fenti alapelvek háttér-